

MICROFICTIE: MOEILIJKER DAN JE DENKT

© Kinga Cichewicz

Door Yves Joris

Microfictie, flash fiction: zeer korte verhalen zijn hot. In tijden van overvloedige informatie maakt deze literaire verhaalvorm furore. In een korte workshop legt VERZIN je uit waarop je moet letten.

Microfictie dook in de hedendaagse literatuur op in 1992 met de bundel *Flash Fiction*: 72 verhalen van maximum 250-750 woorden. Zeer korte verhalen (ZKV) zijn daarentegen van alle tijden. Het bekendste voorbeeld zijn de fabels van Aesopus die met zijn dierenverhalen de menselijke tekortkomingen blootlegde. Dichter bij onze tijden zijn Kafka, Hemingway, Kawabata, Cortazar, Borges bekende voortrekkers van het genre. In onze contreien waren Gust Gils en Marcel Wauters in de jaren '60 opvallende namen binnen het genre. Momenteel is de Nederlander A.L. Snijders wellicht de meest bekende schrijver van ZKV.

Microfictie is slechts een van de termen gebruikt voor het genre waarbinnen ook nog eens verschillende soorten mogelijk zijn. De meest poëtische vorm van ZKV gaat door het leven als prozapoëzie, of

proëzie. Biografische ZKV willen vooral een levenswijsheid uitdragen terwijl een hamabost, maximum 140 tekens waaronder een woord van 15 letters, de focus legt op de vorm. Microfictie is een uitdaging. De lengte en beperkingen van het genre vragen om een sterke schrijfdiscipline. Je lezer heeft een verwachting en jij hebt maar een beperkt aantal regels om aan deze verwachting te voldoen.

Aan de hand van een bekend ZKV's lichten we de zeven regels toe waaraan een goed verhaal voldoet. *De laatste man op aarde zat in zijn zetel. Er werd op de deur geklopt.* De titel van het verhaal is 'Terugkeer'.

Schrap alle overbodige woorden en vermijd dialogen. Het is duidelijk dat hier geen woord te veel staat. We krijgen een duidelijke schets van de situatie. Deze man is een overlever. Wat is er gebeurd?

Dialogen zijn meestal overbodig in een ZKV. Ze hebben de neiging om uit te leggen. Daar heeft de lezer geen boodschap aan. En jij offert kostbare woorden op.

Dat weten we niet als lezer, maar het feit dat de man in zijn zetel zit doet vermoeden dat er geen apocalyps plaatsvond. De man is ook niet op zoek naar andere medemensen. Hij berust in zijn lot.

Als je alleen bent, heb je ook geen dialoog nodig. Dialogen zijn meestal overbodig in een ZKV. Ze hebben de neiging om uit te leggen. Daar heeft de lezer geen boodschap aan. En jij offert kostbare woorden op. Is je verhaal af? Ga er opnieuw door. Wees kritisch. Elke geschrapte, overbodige letter maakt je werk sterker.

Zorg voor een sterke openingszin. Je openingszin is de eerste indruk die de lezer van je werk heeft. Hij bepaalt of de lezer verdergaat in je verhaal of afhaakt. Bij een roman heb je een aantal bladzijden om tot een verhaal te komen. Bij een ZKV moet het eerste schot raak zijn. In bovenstaand voorbeeld wil je als lezer weten wat er gebeurd is. Waar is de rest van de bevolking gebleven. Joubert Pignon begint het verhaal 'Symbool' als volgt: *Zoals altijd ben ik een kwartier te vroeg voor de bus. Het is niet mijn schuld. Ik kan het niet helpen. Ik ben bang om te laat te komen en daarom ben ik altijd te vroeg.* De schrijver verwacht zijn lezer. Normaal verontschuldig je je wanneer je te laat ben. De protagonist van dit verhaal doet net het tegenovergestelde. Wat ook opvalt is de dwangmatige houding van het hoofdpersonage, waardoor je wil weten waarom de persoon nooit te laat wil komen. Een ander voorbeeld is *Ik heb vader naar boven gedaan* uit 'Boven is het stil' van Gerbrand Bakker. Ook hier creëert de auteur een sterk beeld dat meerdere interpretaties biedt. Sloot de zoon de dementerende vader boven?

Wat valt in bovenstaande voorbeelden op? Alle openingszinnen **beginnen in medias res**. Geen tijd verliezen om je verhaal te kaderen. Dag of nacht, winter of zomer, warm of koud? Je lezer moet het kunnen afleiden uit je verhaal. Opnieuw even naar onze laatste

De titel van een kortverhaal is van levensbelang. Jij zet het pad uit, waardoor de lezer in een bepaalde richting gewezen wordt.

man op aarde. Geen kadering waarom het zover gekomen is. Hij is er gewoon en hij zit in zijn woonkamer. Er is ook geen bepaling wat hij aan het doen is. Zit hij te wachten op de klopp op de deur of is hij even verbaasd als de lezer?

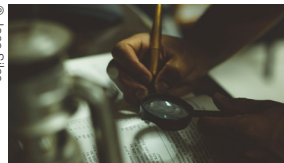
Beperk aantal personages en zorg voor één thema. Een kortverhaal heeft geen boodschap aan tientallen verhaallijnen en personen, maar er moet wel degelijk een verhaal aanwezig zijn. Een aantal zinnen vormen niet noodzakelijk een verhaal.

Show, don't tell. *Op een Indiaanse zomermiddag in september sta ik op het terras van een strandpaviljoen in Domburg.* Zo opent A.L. Sniijders zijn ZKV 'Jezus'. Ben jij als lezer niet benieuwd wat Jezus in Domburg doet?

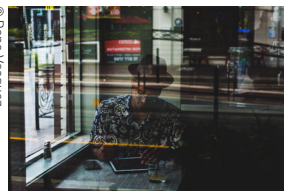
De **titel** van een kortverhaal is van levensbelang. Jij zet het pad uit, waardoor de lezer in een bepaalde richting gewezen wordt. Denk jij aan aliens die de laatste bewoner komen ophalen bij de titel 'Terugkeer'? Of de aan de terugkeer uit een coma? Wat als de titel gewoon 'Droom' was? Had dit je lectuur beïnvloed? De titel is het uithangbord waarmee je lezer in je werk binnentreedt. Zorg dat de titel uitnodigt in jouw schrijfwereeld.

Zorg steeds voor een **open einde**. Wanneer jij je laatste woord schreef, moet de verbeelding van de lezer het verder overnemen. Wie klopt er op de deur? Een tweede overlevende of zijn overleden geachte vrouw? Je voelt het al: een nieuw ZKV staat op het punt geboren te worden.

© Joao Slias

© Pana Vasquez

- **Schrap alle overbodige woorden en vermijd dialogen**
- **Zorg voor een sterke openingszin**
- **Begin in medias res**
- **Hou het simpel: beperk aantal personages en zorg voor één thema**
- **Leg niet uit, toon**
- **Zorg voor een pakkende titel**
- **Open einde**